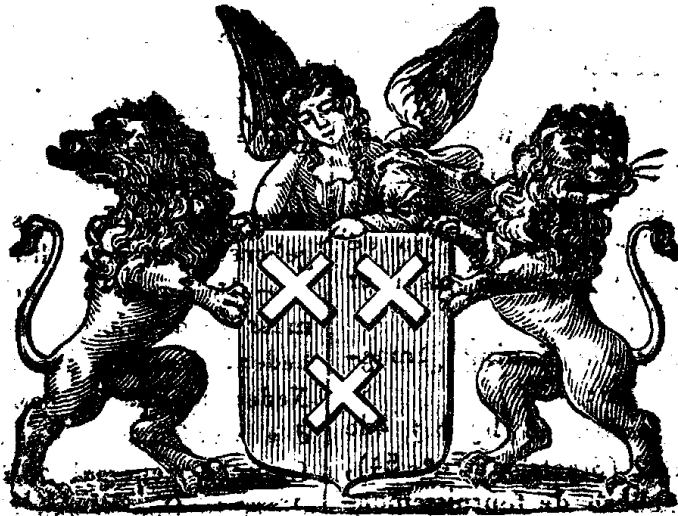

BREDASCHIE

Staat-, Letterkundig-

Nieuws-

Zaterdag den

COURANT.

en Wetenschappelijk

Blad.

19 Januarij.

Berigt aan het Publiek.

De Bredasche-Courant verschijnt geregeld zes malen per week, bij gewichtige gebeurtenissen ook des zondags. De afzending geschiedt des avonds, franco per post.

De tweede Uitgave, behelzende de jongste Fransche en Belgische Nieuwstijdingen van 24 uren later, wordt des morgens vroeg franco afgezonden en is bestemd voor die plaatsen, waar zij nog dienselfden dag kan arriveren.

De prijs blijft, zoowel voor de eerste als tweede Uitgave, op den ouden voet bepaald, zijnde 6 gulden in de drie maanden, franco per post. Advertentien worden geplaatst tegen 20 cents per regel en moeten daags voor de Uitgave worden ingezonden. Alle aanvragen, bestellingen of inzendingen, worden verzocht franco te ontvangen, zullende anders de port op rekening worden gesteld.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Vrijdag 18 Januarij.

Behelzende de laatste Fransche en Belgische Nieuwstijdingen, benevens de Fransche Beursprijsen van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den Januarij.

Uitschijn er weinig meer leden dan den vorigen dag opgekomen waren, hebben de afgevaardigden zich echter gisteren in genoegzaam aantal bijeen bevonden om te kunnen beraadslagen. Dezelve hebben zich hoofdzakelijk bezig gehouden met het aanhooren van rapporten op petitiën. Onder de nieuw ingekomene was er eene van den gouverneur en der directeurs van de bank of maatschappij voor de volkslijst, waarbij de kamer verzoekt wordt, - uithoofde de aadthijgen tegen de bank, in den loop der discussien van de middelen en wegen voor 1835 in het midden gebracht, opzigtelijk de afzetter betrekkingen tot de schatkist van het voormalig koninkrijk der Nederlanden, en alsof de bank van den staat aanzienlijke sommen verschuldigd was, - dat er uit den boezem der kamer eene commissie mogt benoemd worden, tot het onderzoek van de gegrondheid dezer beschuldigingen. Dit verzoek werd als de andere naar de commissie tot de petitiën verzonden. Het ontwerp om den maarschalk Gérard met eenen eeredegen te beschonken, is in deze zitting ingelijks aan eene commissie van onderzoek verzonden.

Door een deel der kiezers van Luik is eene protestatie opgesteld, tegen de keus van de heeren *Marcellis* en *Lamine Bar*, onlangs aldus tot leden van de kamer der afgevaardigden gekozen. Deze protestatie, welke met de daarbij behoorende stukken, overgemaakt door den heer *Pallon* bij de kamer ingediend is geworden, is, volgens den *Courier*, door een groot aantal personen ondertekend, die zich beklagen, dat gemelde heeren door de intriguen van de heerschende partij aldus tot leden zijn benoemd geworden. Naar den *Courier* verneemt, zou de kamer, na het rapport van de commissie voor de verificatie der volmagten, over de betugheid van gemelde keuzen beraadslagen; vele leden, overtuigd van de plaats gehad hebbende misbruiken, zouden, volgens hem, van voornemen zijn, daartoe hunne stem te geven.

Men leest in *l'Union*: De twijfel gisteren door ons geopperd, over het op het fransch *Lloyds* aangeplakt berigt, is tot zekerheid overgegaan. Wij verneemen, dat het gouvernement niet het minst berigt heeft ontvangen, want al te leiden zou zijn, dat de afwijking van het Oostenrijksch vaartuig *le Rodostow* het gevolg van een misverstand is geweest. — De Schelde is voor alle Europeasche mogendheden voort goed gestroomd.

De *Leve* verneemt, op geloof van zijnen bijzonderen correspondent uit *la Haye*, dat er niets van een tegenontwerp, door koning *Willem* op de jongste voorstellen gegeven, aan is. Het antwoord had in eene eenvoudige weigering bestaan, zonder iets meer.

De koning en koningin worden heden van Rijssel teruggewacht

FRANKRIJK.

PARIS, den 18den Januarij.

De commissie, die gisteren in de kamer der pairs over het voorstel van den heer *Portalis*, rapport uitbragt, heeft vrij dadelijk te kennen gegeven, dat zij, volgens overtuiging, hare goedkeuring aan dit voorstel niet kende hechten. Even als het vorig jaar de griff *de Tascher*, heeft thans ook de heer *Simeon* openlijk gezegd, dat de geregtelijke moord van den besten der vorsten steeds aan geheel Europa en aan Frankrijk in 't bijzonder een gruwel moest zijn; dat men uit dien hoofde, na eenmaal de plegtige herinnering aan die misdaad jaarlijks was vastgesteld, de wet van den 19 Januarij 1816 niet geheel konde afschaffen, zonder alle gevoel van schrik af te leggen. Daar intusschen de kamer van gede-

puteerden standvastig op die afschaffing bleef aandringen, waartoe het gebreken was, dat de kamer der pairs nimmer hare toestemming zoude geven, had de commissie gemeend dit onoplosbaar verschil door het kiezen eener middenweg te moeten beslechten en daartoe voorgesteld, dat de doodlootige dag steeds voor geheel Frankrijk een dag van rouw zoude zijn, doch dat men de uiterlijke plegtigheden zoude voorbijgaan.

Het ontwerp aldus gewijzigd, is in de zitting van heden in de liberatie gebracht. De heer *Portalis*, voorzitter van het hof van cassatie, een der naaste bloedverwanten van den geenen, die het ontwerp aan de kamer van afgevaardigden voordroeg, heeft zich ten sterkste daartegen uitgesproken, de baron *Mounier* en de admiraal *Emereau* hebben in denzelfden geest gesproken; de heer *Mathieu Dumas* is daarentegen de eenige geweest, die zich voor eene geheele intrekking der wet van 19 Januarij 1816 heeft verklaard. Geen der ministers was tegenwoordig. Bij de discussie over ieder der artikelen, hebben voorts de markies *de Dreux Brézé* en de heer *de Barante* er op aangedrongen, dat de herinnering door eenig openbaar kenteken mogt blijken, daar dezelve anders weldra in vergetelheid zoude raken en met eene geheele afschaffing mogt gelijk gesteld worden. Na eenige dergelijke bedenkingen van andere leden der kamer, is het gewijzigd ontwerp der commissie met 96 tegen 65 stemmen aangenomen.

— Men zegt dat er nog gisteren in den raad van ministers eene vrij hevige discussie over het eerste artikel, door de commissie voorgedragen, heeft plaats gehad. De heer *d'Argout* zoude zich op de onwaarschijnlijkheid beroepen hebben, dat de kamer van afgevaardigden deze belangrijke wijziging zoude goedkeuren, en dus hebben gewild, dat men den geheelen invloed van het ministerie zoude gebruiken om eene geheele afschaffing der bestaande wet te doen doorgaan. De heer *de Broglie* daarentegen heeft het gevoelen der commissie verdedigd en ten overvloede zijnen ambtgenooten eenige noties van de vreemde hoven medegedeeld, waarin duidelijk werd te kennen gegeven, dat men eene geheele afschaffing als eene al te groote vordering van den revolutionairen geest zoude beschouwen.

— In de kamer van afgevaardigden heeft de kolonel *Painbrun* gisteren rapport uitgebragt over het ontwerp van wet, waarbij aan de zoogenoemde overwinnaars der Bastille een pensioen zoude worden toegelegd. Voorts heeft de kamer de discussie hervat over de wet ter organisatie der departementale raden. Behalven de bepaling, dat ieder dier raden uit even zoo vele leden zoude bestaan, als er kantons in het departement werden geteld, welke zeer tegen den zin van het ministerie met eene geringe meerderheid is doorgegaan, heeft deze discussie niets belangrijks opgeleverd.

— Het hof van cassatie heeft gisteren in vereenigde kamers zitting gehouden, om te beslissen over de aanklagt, die door den minister van justitie tegen den heer *Baudouin*, lid van het hof van Rennes, was ingebracht, ter zake dat deze een adres aan de hertogin van Berry had ondertekend. De heer *Dupin* heeft als procureur-generaal de aanklagt ondersteund, en het hof, overwegende dat de beklagde, door zijne goedkeuring openlijk aan het bedoelde adres te kennen te geven, eene daad had verricht, die strijdig was met de waardigheid zijner openbare betrekking, en met den eed dien hij heeft afgelegd, heeft hem gedurende zes maanden in zijne functien geschorst.

— Sedert eenige dagen zijn er wederom zeer uiteenlopende geruchten omtrent eene aanstaande verandering van ministerie in omloop. Eenige dagbladen meenen te weten, dat de heer *Dacazes*, na de terugkomst van den koning, met de samenstelling van een nieuw bestuur zoude belast worden.

— De ongesteldheid der hertogin van Berry heeft, volgens de laatst ontvangene berigten, geene ernstige gevolgen gehad.

— Onder de geruchten van den dag behoort, dat door de telegraaf het berigt zoude zijn ontvangen van eenen ernstigen opstand in Ierland.

— Men verhaalt heden, dat de zaakgelastigde van Rusland en de Engelsche gezant, gezamenlijk met den heer *de Werther* aan het ministerie eene nota hebben overhandigd, waarbij op de verlaten der hollandsche gevangenen ernstig wordt aangedrongen.

— De eerste ontmoeting tusschen den minister van oorlog en den maarschalk *Gérard* te Rijssel, moet op verre na niet hartelijk zijn geweest. In 't noorder leger schijnt in 't algemeen, door de strenge en zeer bepaalde orders van het ministerie, een voortdurend tegen den maarschalk *Soult* te zijn ontstaan.

— De fondsen waren heden (15 Jan.) gemiddeld 101; op tijd 101,20; de 3 pCt. kont. 72,50; Nap. renten kont. 85; op tijd 85,20; Sp. perpet. 72,50; Nap. 124.

NEDERLANDEN.

BRUDA, den 18den Januarij.

Met een wezenlijk genoegen en als een nieuw bewijs van de Vaderlandsliefde der ingezetenen van Nederland, die derzelver regering en de door haar aangenomene edele en standvastige houding zoo krachtig ondersteunen, laten wij hier volgen het in de *Staatscourant* van heden voorkomende bericht van den minister van finantien:

» De minister van finantien, daartoe door den Koning gemagtigd, brengt ter kennis van de belanghebbenden:

» Dat uit de gedane verklaringen, voorgeschreven bij het 4de art. der wet van den 22sten November 1832 (Staatsblad n°. 54), omtrent de wijze, op welke zullen plaats hebben de fournissementen in de negotiatie van inschrijvingen in het grootboek, rentende p.c.t., bij die wet opengesteld, mitsgaders uit de bekomen opgaven van de nadere deelnemingen, waartoe, naar aanleiding van het 10 en 11de artikel der gedachte wet, gelegenheid is gegeven bij Ar. Ms. besluit van den 27sten December 1832 (Staatsblad n°. 60), thans is gebleken, dat hetgeen wegens de eene en andere deelneming in gereed geld zal worden gestort, ruim voldoende zal zijn tot voorziening in de buitengewone lasten van 1833, welke het gevolg kunnen zijn van den voortdurenden staat van oorlog, zoo als het bedrag daaryan is aangenomen bij het 1ste art. der wet van den 22sten November 1832 (Staatsblad n°. 53), en dat derhalve geene toevlugt zal behoeven te worden genomen tot de verplichte geldheffing, volgens de tweede afdeeling der hierboven vermelde wet van dezelfde dagteekening (Staatsblad n°. 51), weshalve de certificaten, bestemd om eventueel te dienen bij de uitvoering van die heffing, overeenkomstig het laatste gedeelte van art. 12 der evengezegde wet, in de maand Januarij 1834 zullen worden ingetrokken tegen betaling van één ten honderd van de som in dezelve uitgedrukt.

— Den 16den zijn bij onze regering depeches uit Londen aangekomen, welke wederom van eenen minder vredelievenden aard dan de laatste schijnen te zijn, en waarbij, naar men verzekert, over de sluiting der Schelde zonde worden gehandeld.

— Men verneemt, dat er last gegeven is, om met de opmaking der kohieren voor de personele belasting, op den voet van vorige jaren, voort te gaan; doch gemerkt de mogelijkheid der invoering van eenen nieuwe wet op de personele belasting, met primo Mei aanstaande, bij de afkondiging der kohieren, aan de ingezetenen te doen opmerken, dat voor 's hands alleen de kwijting van een derde der daarop voorkomende aanslagen kan te pas komen, en alzoo slechts over vier maanden. (Januarij — April.)

— Uit de laatst ontvangene berichten wegens den stand onzer rivieren blijkt, dat de Waal voor Hulhuizen, den 16den, des morgens voor ruim de helft met drijfs bezet was. In het Pannerdensch kanaal zat op dat tijdstip het ijs vast. Zulks was mede met den Rhijn voor Arnhem het geval, alwaar echter de overtocht van de rivier met de pont door eene sleuf geregeld plaats had. De IJssel voor Westervoort werd in den ochtend van den 16den steeds door vootgangers gepasseerd. De lage stand van het water belette het overvoeren van rijtuigen met de pont; doch sommigen hadden reeds door de rivier naar de overzijde gereden.

Voor Gorinchem werd, in den namiddag van den 15den, het ijs te voet en met ijschouwen, over het veer op Sleenwijk gepasseerd.

De Lek, die zich in den loop van den 15den ook voor Vreeswijk had vastgezet, liet in den ochtend van den volgende dag steeds eene sleuf open, waardoor de overzetting nog geregeld plaats had.

Ook uit de berichten van den Beven-Rhijn blijkt den lagen stand des waters op die rivier. De peilschaal te Keulen teekende den 15den, des morgens ten acht ure, 1 voet, zoodat het water sedert den vorigen ochtend 1 voet 5 duim gevallen was.

(Door de derde divisie van het leger te velde is bijeengebragt, ten behoeve van de gewonden en wogelatenen betrekkingen van gesneuvelden militairen op de Citadel van Antwerpen en op de Schelde de zeer aanzienlijke som van zesduizend een honderd drie en dertig guldens, zes en vijftig en een halve cents.)

Bij de commissie tot het inzamen van een fonds voor de strijders op de Citadel en op de Schelde, te Amsterdam gevestigd, is sedert de laatste opgave wederom ingekomen eene som van 35,898,70 tot hetgeen met de vroegere opgegevene 43,324,24, samen een bedrag oplevert van 79,222,94.

De commissie te Delft, tot inzameling van giften, voor de verdedigers der citadel, was tot den 10den dezer, ingekomen de som van 5084.

De Dordrecht beliepen deze giften tot den 16 / 2031, benevens eenige verkwikkingen; zijnde er eerstdaags in die stad eene inzameling tot hetzelfde einde aan de huizen geschied.

De inwoners, in de gemeente Waalwijk, ten behoeve der ge-

kwesten of der nagebleven betrekkingen van de gesneuvelden in den tegenwoordigen strijd, hebben bedragen de aanzienlijke som van 193,82 1/2, welke bij de distrikt-kommissie te Hertogenbosch, met dankbaarheid, zijn ontvangen.

— In het vorig jaar zijn te Gené geboren 1781 kinderen en overleden 4,169 personen; derhalve 1,408 meer gestorven dan geboren; het getal huwelijken bedraagt 502.

— De Engelsche berichten van 15 dezer, bevatten welveranderingen, maar geene nieuwe daadzaken omtrent de Nederlandsche aangelegenheden. Volgens den *Courier* bestond de vreesachtigheid, dat de Nederlandsche in beslag genomen schepen spoedig in vrijheid zouden worden gesteld. Uit Ierland zijn geene nadere tijdingen. De fransche generaal *Solignac* was met zijne togtgenooten den 1sten dezer te Opomo aangekomen, en kort daarop door dom *Pedro* tot veldmaarschalk benoemd. Er hadden weder eenige vijandelijkheden tusschen de Miguelisten en de troepen van dom *Pedro* plaats gehad, in welke de laatste eenige voordeelen schijnen behaald te hebben. Op de vloet van dom *Pedro* was verdeeldheid ontstaan, en ten gevolge van dien had een aantal Engelschen hun oorslag genomen.

De gecons. stonden den 15den, 87 1/2 & 87 1/2.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 15den Januarij.

De beijersche expeditie naar Griekenland bestemd, is tot den 5den dezer op de reede van Pirano, bij Triest, door tegenwind opgehouden, doch heeft op dien dag onder geleide van de ruische en fransche fregatten de reize voortgezet. Het geheele transport bestaat uit 43 vaartuigen.

— Uit Ancona schrijft men van den 2den dezer, dat de transportschepen, die vroeger bestemd waren, om de fransche troepen uit Morea af te halen, tegenbevel hadden gekregen. Op den nieuwjaarsdag leide de pausselijke delegaat een feestelijk bezoek, zoo bij den generaal *Cubieres*, als bij den kolonel van het in bezetting zijnde regiment en den kommandant van het eskader, af.

Het vertoog van het Hessische ministerie betrekkelijk tot de voorstellen die aan de Tweede Kamer ten aanzien der bondsbesluiten van den 28sten juni zijn gedaan, is van den navolgenden inhoud: Z. K. H. de Groot-Hertog, kennis hebbende genomen van de voorstellen welke op den 12den der vorige maand in openbare zitting bij de Tweede Kamer der standen met betrekking tot de bondsbesluiten van den 28sten juni jongstleden, gedaan zijn, kan niet anders dan zich bevreemden, dat de hier op daar verspreide verkeerde inzichten over genoemde besluiten ook tot in de Tweede Kamer zijner getrouwe standen konden doordringen, en voorstellen konden te weeg brengen, wier aanname de kamer geheel buiten hare bevoegdheid zou doen treden, ja zelfs, die zoo ver gaan, dat daarbij wordt volgehouden, dat Z. K. H. zich ten aanzien van het Duitsche bondgenootschap in eenen toestand bevindt, waarin Hoogstdezelve tot handhaving der staatsmagt en der grondwettige regten de ondersteuning der standen zoude behoeven. Hoezeer de deelneming Zr. K. H. aan de beradelingen en besluiten der bondvergadering, van alle medewerking der standen onafhangelijk is, en de regering op geenerlei wijze verplicht kan worden geacht, met dezelve over dit onderwerp in nadere uitleggingen te treden, zoo heeft echter de oprigte wensch, van alle dwalingen, op zene geschikte en waardige wijze, voor te komen, Hoogstdezelve hooft om aan het ministerie van staat den last op te dragen, ten aanzien van de meergehoemde voorstellen, het volgend schriftelijk vertoog aan de Tweede Kamer der standen te doen geworden:

Z. K. H. is tot de zes bepalingen, der bondsbesluiten van den 28sten juni toegetreden, en heeft zulks door het regeringsblad doen bekend maken, nadat Hoogstdezelve zich welkomen had overtuigd, dat deze besluiten, wat daarvan ook moge gezegd worden, geheel met de wetten van het bondgenootschap overeen komen, en de grondwettige instellingen van het Groot-Hertogdom niet in het minst verkorten. Dat deze overtuiging gegrond is, zal uit de volgende vergelijking van de onderscheidene bepalingen der besluiten, met die van de wetten van het bondgenootschap en van de grondwet van het Groot-Hertogdom, ten klaarste blijken.

Eerste bepaling van het besluit van 28 Juni 1832 art. 37. van het Weener eindtraktat. In het Groot-Hertogdom Duitsche bondgenootschap, met uitzondering der vrije steden, uit waarvan vorsten bestaat, zoo moet, naar het grondbeginsel daaraan voortvloeiende, de geheele staatsmagt in het opperhoofd van den staat vereenigd blijven; en de soevereiniteit kan door eene grondwet slechts in de uitoefening eeniger bepaalde regten, aan de medewerking der Standen gebonden zijn. Artikel van het eindtraktat stemt de grondwet van het Groot-Hertogdom, van 17 December 1820, overeen, daar dezelve in art. 4 en 66 zegt: » Art. 4. De groot-hertog is het hoofd van den staat, vereenigt in zich alle de regten der staatsmagt, en oefent dezelve uit onder de bepalingen die door hoogstdezelve in deze grondwet zijn vastgesteld. » Art. 66. De Standen zijn alleen bevoegd, zich, met zoodanige onderwerpen bezig te houden, welke door de volgende artikelen in hunnen bevoegdheid worden geplaatst. De overzetting dier bevoegdheid, in eenen willekeurigen staat te beschouwen. » Alzo in het beginsel van art. 57 van het Weener traktat, hetwelk bij de samenstelling der grondwet niet uit het oog moest worden verloren, uitdrukkelijk aan zijn aangenomen. Uit dien hoofde kunnen dan ook de Standen van het Groot-Hertogdom nimmer volhouden, dat de groot-hertog gemagtigd is, ten gevolge eenes petits door hen ingediend, de verplichting, bij art. 57 de bondsbesluiten aangenomen, te kort te doen. Eene zoodanige op verzoek

het Stenden, de kortdoening van art. 57 is het intusschen juist, welke de eerste bepaling van het bondsbesluit van 28 Junij be- doelt, zeggende: » Alzoo, volgens artikel 57 van het Weener eindtraktat, de geheele staatsmacht in het hoofd van den staat, moet vereenigd blijven, en de soeverein door eene bijzondere grond- wet slechts in de uitoefening van bepaalde regten aan de mede- werking der Stenden kan gebonden zijn, zoo is ook ieder Duitsch soverein, als lid van het bondgenootschap, niet alleen gerechtigd om eene petitie der Stenden, welke hiermede strijdig is, te ver- werpen, maar zelfs de verpligting diert verwerping een gevoel van het doel der bondsakte. » De groot-hertog heeft ook voor het bonds- besluit van den 28sten Junij, in overeenstemming met de werke- lijke toestand van zaken, het gevoelen gedeeld, en zal daarvan nimmer afgaan; dat namelijk de verpligting der leden van het bondgenootschap, die in de voorgenoemde eerste bepaling van het bondsbesluit is bijgedrukt en bevestigd, een noodzakelijk gevolg is zijner soevereiniteit, van het Weener eindtraktat en van de grond- wet van het groot-hertogdom.

De tweede bepaling van het bondsbesluit van 28 Junij luidt al- dus: » Alzoo, evenzeer naar den geest van het zoo evengenoemd art. 57 van het eindtraktat, en van de gevolgen daargit voort- vloeiende, bij art. 58 vermeld, aan geenen Duitschen soverein, door de landstenden, de middelen, noodzakelijk om het bestuur naar de verpligtingen jegens het bondgenootschap en de grondwet te voeren, kunnen geweigerd worden, zoo zullen de gevallen, waarin vergaderingen van stenden de bewilliging der noodzakelijke belastingen op eene middellijke of onmiddellijke wijze, aan voor- waarden van andere wenschen en voorstellen genoeg te doen wil- den onderwerpen, onder die gevallen gerekend worden, op welke art. 25 en 26 van het eind-traktat van toepassing zijn. »

Het in deze bepaalde aangehaalde artikel 58 van het eindtrak- tat stelt vast:

» De soevereine vorsten tot het bondgenootschap vereenigd, kunnen door geene bijzondere grondwet in de uitvoering hunner verpligtingen jegens het bondgenootschap verhinderd of belemmerd worden. » Vol- gens het aangehaalde art. 57 van het eindtraktat, en het daarmede overeenstemmende 4de art. der grondwet van het groot-hertogdom, is, gelijk reeds vermeld werd, de groot-hertog het hoofd van den staat, die alle regten van het staatsgezag in zich vereenigt, en dezelve onder de bepalingen der grondwet uitoefent. Het kan de stenden van het Groot-Hertogdom nimmer toekomen, zich beven deze bepaling- en der bondsakte en grondwet, die lang voor het besluit van 28 Junij aanwettig waren, te verheffen. Echter zouden zij zulks doen, wanneer zij, in strijd met de tweede bepaling van gedacht be- sluit, de middelen, voor het behoud der vervulling van de pligten jegens het bondgenootschap en de staatswet, noodzakelijk, aan den soverein soevereine vorst weigeren; het hoofd van den staat alzoo verhin- derende, om alle de regten van het openbaar gezag, overeen- komstig de bepalingen der grondwet uit te oefenen, de verpligtingen jegens het bondgenootschap te vervullen en de regten van bijzondere personen te beschermen. De stenden zouden zich door eene zooda- nige weigering, aan verzet tegen hunnen vorst, tegen de wetten van het bondgenootschap en den staat, en tegen de inwendige regtsbetrekkingen des lands, schuldig maken. Dat een zoodanig verzet in de gevallen bij de tweede bepaling van het bonds- besluit voorzien, inderdaad voor handen zoude zijn, indien de bewilliging der noodzakelijke belastingen op eene middellijke of onmiddellijke wijze aan voorwaarden werden onderworpen, blijkt ten volle uit art. 68 der grondwet, welk artikel aldus luidt: » Aan de bewilliging van eenigzins als voorwaarde worden geacht. » Dit artikel verbiedt alzoo in 't algemeen de vervulling van eenige bepaalde wenschen als voorwaarde te stellen, en maakt geen onderscheid of zulks op eene middellijke of onmiddellijke wijze mogt geschieden. Is nu in deze gevallen de weigering van onderdaan een verzet tegen den vorst, tegen de wetten van het bondgenootschap en van den staat, dan kan ook de eventuele toepassing van art. 25 en 26 van het traktat aan geene bedenkingen onderworpen zijn, daar de tus- schenkomst der bondvergadering in het laatste der artikelen ook bij onopzettelijkheid tusschen den vorst, en de stenden is voorbehou- den, wanneer deze het kenmerk van weerstand, in art. 26 bedoeld, aanneemt. Overigens valt het in 't oog, dat door de tweede be- paling van het bonds-besluit van 28 Junij, de regtmattige mede- werking der stenden, tot de vaststelling der ontvangsten, geene verandering ondergaat noch kan ondergaan.

(Het vervolg en slot in een volgend Nummer.)

DER FRANSCHEN VRIENDELIJKHEID.

In ons vorig artikel bepaalden wij u bij den loop der gebeurtenissen, dat is, bij dat samenweefsel van ongerechtigheden, welke men ons tot soche vriendelijkheid, » zegt men wellicht: — Zeer veel, omdat het aantoon- hoe oprecht en welgemeend deze vriendschapsbetuigingen zijn. — » Maar het Fransche volk is niet verantwoordelijk voor de onregtvaardige daden der deszelfs Gouvernemen- doet, en niets bewijst dat het met deze daden instemt. — » Hier wel, want het Fransche volk heeft zijnen Burger- slechts Burger-Koning is; had dus deze geweldadige aanranding, noch in beginsel, noch in de uitvoering, niet met deszelfs gevoelen gestrookt, noch genoeg stemmen zouden zich er tegen verklaard hebben, doch geene enkele heeft zich doen hooren; integendeel, openlijk heeft men den maatregel, dat zelfs in 't Konings troonrede niet vergeten is, toegejuicht: in de Ka- mers, in openbaar geschrift, en zelfs onder de burgers; want terwijl het overal in de landsteden optrok, als ging hetzelfde het roemrijkste feit der wereld te ver- tellen, was men gretig in het verzoeken om kapenbrieven, ten einde ook iets te kunnen mede doen en mede rooven; ja zoo verre

zelfs ging de algemeene deelneming, dat men zich niet geschaamd heeft, in de hoofdstad des Rijks, deze luistervolle overwinning door eene alge- meene illuminatie te vieren. » Doch is het dan in alle gevallen toch niet » beter, dat onze dapperen bij de Franschen verblijven, welke altijd » goed waren voor hunne gevangen, dan dat men hen in handen der » Belgen had overgegeven? » Wij herhalen het hier nogmaals: voor de menschen, wat de behandeling en verzorging hunner lichamen betreft, verblijden wij ons, doch voor al het andere niet. Het is waar, krijgsge- vangen werden meest altijd goed door de Franschen behandeld; ook hunne natuurlijke gevoeligheid brengt dit mede; doch daarom juist is zulks in dit geval minder natuurlijk: in het algemeen ook, was deze goede be- handeling primitief steeds eene staatkundige list. Vwat de overlevering van de Belgen betreft, dit zou eene onregtvaardigheid te meer geweest zijn, doch (de uiterlijke behandeling daargelaten) ware het wellicht in de tegen- woordige omstandigheden veel wenschelijker voor ons geweest. (1) » Maar » daarom is het dan toch wel geoorloofd, dat oude wapenbroeders, nu » de kampstrijd geëindigd is, weder vertrouwelijk met elkander omgaan, » en in het algemeen, dat men, na de trouwe vervulling van bloedige » pligten, zich als 't ware schadeloos stelt voor wederzijdsche gedwongene » verbittering. » In elk ander geval wel, in dit echter niet. Ware de aanval in alle opzichten even waardig en eervol geweest als de verdediging, met evenredige krachten en middelen, ten minste overeenkomstig de eer en de menscheijkheid, wij zouden het volgaarne toegeven, dat men nu, zoo niet een vriend, dan toch een wapenbroeder zou kunnen en mogen erkennen in den toenmaligen vijand; doch na hetgeen gebeurde zou het smartelijk vallen, wanneer men onze eerlijke Hollanders (van wat rang zij ook mogen zijn) de vriendschaps- of broederhand zag toereiken aan de woeste aanranders van Antwerps citadel. » Maar is het dan onmogelijk, » dat de Fransche militairen werkelijk door de koene en dappere verde- » diging der bezetting zijn getroffen geweest, en dat zij, na volgens eed » en plicht slechts gedaan te hebben wat hun bevolen werd, daarna hunne » betuigingen van achting en welwillendheid oprechtelijk gemeend hebben? » Onmogelijk, geenszins, zelfs indien het geene Franschen waren, hoogstnógelijk, doch hier niet zeer waarschijnlijk. Eene ingekankerde vete en minachting van eeuwen herwaarts, gaat niet zoo plotseling, in éenen dag, tot een geheel tegenovergesteld gevoelen over. Ook in het jaar 1831 waren de Franschen, en wel die zelfde Franschen, getuigen van onzen luistervollen tiendaagschen veldtocht — en dat zij toen goed gezien hebben bewijst het- geen zij nu den Belgen toedruwen; — en ondertusschen, op welk eene ver- achtelijke wijze zijn zij nu laatstelijk tegen ons opgetrokken, en wat snor- kende uitartingen hebben de hunnen zich vermeet onze wachten en pa- trouilles op de Noord-Brabandsche grenzen aan te doen. Daarbij konden die gevoelens, gedurende de beide laatste jaren, onmogelijk verbeteren; want eerst bedrogen en misleid door de opeengestapelde leugens der Bel- gische bladen, hebben hunne dagbladschrijvers zich beijverd, niet slechts met dezen chorus te maken, maar tevens om ons gedurig voor te stellen als eene domme en slaafachtige Natie, onvatbaar voor vrijheid en verlich- ting, kortom als de uitgedrukte satellieten van het gehaatte monarchaal beginsel; en hoe kunnen de Fransche Julij-helden voor dezulken eenige sympathie of wat dan ook gevoelen? ... En wat het volbrengen van hun- nen plicht als krijgslieden betreft; het is waar, dat de soldaat blindeling moet gehoorzamen, doch juist daaruit leiden wij af, dat zij ook nu slechts, zoo niet ontvangene bevelen, dan toch het voorbeeld van hogere en beter ingelichte personen opvolgen.

Neen, de vriendelijkheid en voorkomende beleefdheden der Franschen, jegens onze brave krijgslieden, is niet dat edele gevoel, hetwelk wij met ons geheele hart zouden toefuchen, doch alleen een gewrocht van zelf- verwijf, eigenliefde, orees en staatslist.

Zelfsverwijf: Omdat zij zich, bij het bezigtigen van dit tooneel van verwoesting, over de onmenselijke barbaarsheid van hunnen aanval geschaamd hebben, en het hun een dolk in het hart geweest is te zien, wat de Hollander voor zijnen wettigen Vorst weet te verduren.

Eigenliefde: Want hoe meer zij den heldenmoed en de dapperheid der onzen ophemelen en hen met bewijzen van achting en bewondering over- laden, hoe hooger zij zich-zelfen en hunne anders zoo kleine daad ver- heffen.

Vrees: 1° Voor hun eigen Volk, indien het vroeger of later blijken zal, tot wat prijs dezen hoop steen gekocht werd; iets, hetwelk alreeds verbor- gen is, en ook voortaan verborgen zal blijven, zoolang men dit leger op den oet van verzameling kan houden, en daardoor ontwijkt, wat door het brengen op den voet van vrede of oorlog moet uitkomen; — 2° voor de andere Mogendheden, die hoogstwaarschijnlijk, dadelijk tegen deze zoo geheel onregtmattige gevangenneming zullen protesteren, en dan wellicht nog alleen door eene zachte en vriendschappelijke behandeling dezer dwangmaatregels gevangen en zullen zijn te paaien, indien men ook weder dit als een nood- zakelijke maatregel tot behoud van den algemeenen vrede voor zal dragen.

Eindelijk, staatslist: of kent gij dien Sirenenzang niet meer, welke uit- gaande van de boorden der Seine, al te dikwerf, tot onheil der mensch- heid, eenen weerklink vond door geheel Europa? Raadpleegt dan, voor zoo veel ons betreft, de geschiedenis der Vaderen, en ziet hoe vele onhei- len hun de fransche vriendelijkheid berokkend heeft. Vraagt het aan uwe oeffen van dagen, onder welke lieve betuigingen en schoonsluitende woor- den de Fransche vrijheidszonen ter bevrijding in 1795 tot ons kwamen. Ook toen was het vrede, vriendschap en broederschap, voor lang de wa- rdsroomen tusschen hen en ons waren; maar eens aan deze zijde der rivieren, ging het ons toen gelijk het den Belgen nu gaat. Dat zelfde Frankrijk bestaat nog en ziet andermaal over deszelfs grenzen heen. Het werkt in het groot, gelijk het met de Citadel in het klein gedaan heeft; eerst den grond door projectielen omwoeld en het bestaande ondermijnd of omver geworpen, en dan een verwoeden aanval op de waggelende muren zoo men den vrijwilligen toegang weigert. De Franschen van nu zijn vol- merkend karakter: de oos oerandert wel van haar, maar niet om rukken is een oad-Hollandsch spreekwoord, ook hier van volle toepassing. Ook nu zullen zij eerst die andere wapenen, welke men niet ziet, aanwenden, vóór dat zij verder gaan. Wellicht is de tijd van doorbreken ook nu nog niet daar, en moet er dus op dit oogenblik nog worden toegezien; wel- ligt duurt de gevangenschap der onzen daarom slechts een kort oogen- blik, ten einde er geen partij van te trekken. Hier, waar de vriendschap- heid en beleefdheden welke men ons toekent, en die in het

(1) Men zoude ons wel in het algemeen, om onzer sake wil,

gesmolten zilver, aan den minister van binnenlandsche zaken gezonden, getuigen overigens voor hetgeen boven gezegd is. Bijna geheel bij de in het nabij gelegen kanton Sanicos, twee goudmijnen ontdekt. Daardoor is deze onlangs nog woeste streek thans reeds door 8000 menschen bevolkt. Zoo wel voor den staatkundigen, als handels-treestand van dat land kan deze ontdekking van belang worden.

De hulpmiddelen ter bewaring van vocht en andere te bewaren gedroogde den winter, vermenigvuldigen zich dagelijks. Zoo vinden wij in het *Journal des Connaissances utiles*, twee — misschien niet geheel onbekende — middelen, ter bewaring van boomvruchten, zooals appelen, en van eijeren, welke door de genomene proeven, zeer voldaan hebben. Voor de appelen enz., bestaat het middel, om dezelfde in tonnen in op de oven gedroogd zand laagsgewijze te verzamelen en wel eerst eene laag zand, daarna eene laag appelen, met behoorlijke tusschenruimte, dan wederom eene laag zand enz. Deze tonnen mogen daarna, niet sterk bewogen worden om de appelen niet tegen elkander te doen aanschuiven; maar ze door het zand van elkander afgescheiden te houden. Voor de eijeren door ze in eene oplossing van Arabische gom in water te dompelen, en ze in tonnetjes, met fijn gestampte buskolen, even als de appelen te bewaren.

DONDERDAG, 17 Januarij 1833.

	1870	1871	1872
NEDERLANDEN, Vervelijken. schuld, 24 pCt.	41	42	42
Uitgestelde schuld.	13	8	8
Kansbiljetten.	15	16	15
Amortisatie Syndicaat, 41 pCt.	70	71	70
Idem idem., 31 pCt.	54	56	55
Oorlogs-lasten 1830 a 5 pCt.	92	92	92
Vrijw. geld 1851 a 6 pCt.	98	98	98
Nieuwe idem. 1862 a 5 pCt.	98	79	79
Schatkansbiljetten, 5 pCt.	99	100	99
Handel-Maatschappij, 41 pCt.	83	84	83
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	72	73	72
RUSLAND, Bij Hope & Comp., 5 pCt.	92	94	94
Bij dezelfde 1895, 5 pCt.	95	96	95
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	53	54	53
Dezelfde 3 pCt.	53	34	34
Uitgestelde schuld.	7	8	8

* * De Familie bevindt zich in de treurige verplichting bekend te maken, dat den 12den Januarij 1833, te Breda, ruim zestig jaren oud, overleden is, de Wel Edele Gestronge Heer en Mr. ANDRIAS JOSEPHUS HENRICUS LE HEU, in leven President der Regthank van Eersten Aanleg, Zitting houdende te Breda.

* * Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, mijn dierbare Echtgenoot S A M U E L J A C O B K E U C H E N I U S, Kapitein-Luitenant-ter-zee, Ridder der Militaire Willems-orde, stierf plotseling aan eene hernieuwde bloedspuwing; twee panden zijner liefde betreunen met mij zijn nuttig en werkzaam leven.

~~Göteborg 14 January 1855.~~

M. B. F. DE MAN,
Wed. Knechtels.

* * * Heeren Officiëren in de Kantonnementen, worden bij deze
* geïnformeerd, dat op Zaterdag den 19den Januarij 1833,
ter gelegenheid des Geboortedags-Verjaaring van H. K., en
K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje, Kroonprinses der
Nederlanden, zal gehouden worden een B A L, ten huize
van Mevrouw de Weduwe O K R S, op de Markt te
Breda, aanvangende des avonds ten 7 uren.

MILITARY SPECTATOR.

De Uitgevers van dit Tijdschrift B. R. O. T. S. E & C O M P., te Bréda, zullen binnen eenige dagen, vóór de intrede der 4de Serie, het publiek eenre hervormde Teekening aanbieden, zij vertrouwen, dat door de voortgang van SPECTATOR, met het vroeger door Hen aangekondigde Tijdschrift Pallas, eenre waar tegendeels afstemming, in een Krijgs-Wetenschappelijk Tijdschrift, als eenig en alleen in ons Vaderland bestaande, zal waardig gekeurd worden, ten einde hierdoor de verbreiding van Krijgs-Wetenschappelijke kennis en ter handhaving van onzen nationaalen Krijgsroem mede bevorderlijk te zijn. De geringe bijdrage van f 2,25 voor 10 nummers, in quarto formaat op velin papier gedrukt, kan hiervan niemand afschrikken.

Bij Bewegingsreizen is verkrijgbaar:

- I. Dictionnaire de la conversation et de la lecture, le en 2e
édition, par M. Littré, 1869, 12 vol. 41,50.
II. Ordonnance du Roi sur le service des armées en campagne,
du 3 Mai 1832. 2,00.
III. Avant-postes de Cavalerie, légende par F. de Bock. . . 3,50.
IV. Tableau analytique des principales bombes et de la guerre
et de leurs rapports avec la politique des états par le baron
Jomini. 2,00.
V. Traité élémentaire d'art militaire et de fortification par M.
de Vernon, 2 vol. 13,50.
VI. Vie de Frédéric II, roi de Prusse, par lord Dover, tra-
ducteur de l'Anglais par A. de Bock. 11,00.
VII. Almanach des Dames pour l'An 1833. 2,50.
Gemeinde Boekhandelaar, vullen binnen kort. HEN AANZIE-
LIJKE VERKOOPING VAN BOEKEN hou-
den. Diegenen welke verlangen hier nog iets bij te kopen, wor-
den vriendelijk verzocht de opgave spoedig in te zenden.

En gelijk hunne vriendschapsbetuigingen te waardeeren zijn, even wel-
 nig vertrouwen verdienen hunne smaadbeden. Vroeger, toen zij ze
 noodig hadden, werden ook de Belgen door hen met complimenten over-
 laden, en thans smaden zij hen met hetzelfde doel. Het geheele Belgi-
 sche volk voor Katholiek en te wiffen, omdat de uitroep van den kamp
 in 1831 hun zeer ongunstig was, is eene zeer gewaagde en onredelijke
 oordeelverlating; want, hoevel hun gedrag toen, uitterlijk over het afge-
 meen, zelfs van Gappier en Hofwaardig moet genootend worden, zoo on-
 derzoeken men eerst onpartijdig, wat hier op rekening van verraad en
 slechte aanvoering, en vooral van *doezijn bij zeer delen omgeheelt andere*
redenen op ijschardt, heit, moet geseld worden: dok is het rene ge-
 geschiedkundige onwaarheid, want een groot deel der tegenwoordige Bel-
 gen — bijv. de *Witen*, welke een aanzienlijk gedeelte uitmaken — zijn
 reeds als zeer goete soldaten bekend geweest. Het moge ons na wellai-
 dende in de oopen klanken, omdat het onze Agendafde en onzen wrok
 spreekt, wanneer de Franschen den Belgen allerlei verouderingen aandoen
 en hardigheden toedruiven, bijv. „dat zij zich niet herinneren dezen ooit
 „op den slagveld gezien te hebben, dan te *Leuven*;" ook dit is eene
 onwaarheid, want juist in dien edelmooien veldslag van *Waterloo*, moet
 aan de Belgische troepen, welke er veel van namen, over het afge-
 boren, denzelfden lof gegeven worden als aan de onzen, zelfs was het
 twee dagen vroeger, zoo wij ons niet sterk vergissen, een *Belgisch* regi-
 ment, hetwelk den *Palm van Oran*, die *de Quatre Bras* met een ge-
 ruime aantal der onzen door den Maarschalk Ney aangevallen en zoo goed
 als onthield was, ontzeffe. Neen, men wil bij de Belgen door smadelijke
 behandeling en schijnbare verachting uitwerken, wat door andere midde-
 len tot beden te vergeefs beproefd werd; men wil hen zoo lange tarten,
 zodat zij, *algenoten*, tot *afnemend* trots en beleedigd eergevoel naar het
 eigenfolk heken, om dien smaad kan het zijn, uit te wischen; en
 want hen hen dan tot zoo verre gebracht, zoo zal het aan geene gelegen-
 beden ontbreken den strijd te doen ontstaan. Blijft dus het *statu quo* al
 het niet voortduren, *Frankrijk* maakt zich inmiddels al meer en meer tot
 de *grooten ondernemings* gereed, ruikt op *zijn* *tijd* ten, dergendmafe op,
 mist het opgewendene in tussehen twee uren gepreste Belgische leger, als
 voorhoeda: aan de spits, en dan, moet *dit* leger den eersten schok door-
 slaan, omdat *Frankrijk* met deszelfs eigene krachten verder zou kunnen
 doorgaan al, wat het begeert, Ziedaar waarom men ons door Judas-vriend-
 schap verzwakken en de Belgen door smaad versterken wil: — 8. Moet
 de sterke God ook onze STERKTE zijn in die oogenblikken! — Volk van
 Nederland schuilt zeer nabij Hem, die de Heer der Heirschaften is;
MOET EN WAKT!

Wetenschappelijke Berigten.

BELANGRIJKE ONTDEKKING VAN NIEUWE
MIDNEN IN CHILI.

De *Atenas*, een officieel weekblad, hetwelk te Lima (St. Jago?) wordt uitgegeven, deelt in zijn nummer van den 9den Junij, 1832, het volgende bericht van een minister van binnenlandsche zaken mede: „Eene wonderbare ontdekking van zilver-ertz heeft er in den bergketen van Topiapo-
toma *revelado* en *Mole*, genogd, plaats gehad. Men verzekert dat de aders deze mijnen, buitengewoon zijn. Sedert den 22sten Mei heeft men er reeds 46 van verschillende rijkdom ontdekt; doch reizigers welke zich op de plaatselve daaronder hebben, verzekeren dat er reeds 50 aders waren ontdekt. Iguedora. De ertz is van het zuiverste gehalte en kundige kunstenaars de ertz, dat deze mijnen onberekenbare schatten zullen opleveren.” Hetzelfde blad houdt voeder een artikel uit Cuzimbo te deelde maan geschreven op hetwelk aldus luidt: „Wij hebben onder-
schiedene tijden, door onloofwaardige personen geschreven, voor ons, want de wonderbare ontdekking van rijke zilvermijnen in onze provin-
cie, naargen van wij moergat gevat gemaakt hebben bevestigd wordt. De mijne die te zamen van Topiapo, en hare uitbreiding bedraagt ongeveer 16 onzen lichte op 16 onzen reeds, zij wordt door Cienarsilla, Bitacus, Pan-
de *Neuano*, *Pagotale* en *Mole* begrensd. De toevallige ontdekking is door de onthoofden gebleven, die aldaan enige werkzaamheden verricht, en die dezelve aan eenen zekeren *Godoi* en den *Miguel Gallo* mededeelde. Deze laatste heeft geheim onder high te houden, doch weldra brachten zij de zaak bekend, die zij niet verbergen konden, de zaak aan het
officiële. Vier dagen daarna waren er 16 aders ontdekt, op den achten
dag, men niet reeds van het bestaan van 40 ertz aders verzekerd en
op het tienden der week van 50 ertz aders, menigte van kleine aders niet mede-
gevecht. Men om gelukkig ertz het welk door eenen engelschman voor 200
pesos verworvengehocht, werd voor 1000 pesos aan waarde zilver gesmol-
ten. *Bahala* dat de ertz in menigte voorkomt, is dezelve daarenboven
ongewoon rijk in edel metaal. De monsters van dit ertz en het daartuit

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdruckers en Boekverkoopers.